

ข้อเสนอแนะ

เครือข่ายสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม¹
ต่อ

ร่าง-ยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เครือข่ายสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม เป็นเครือข่ายขององค์กรภาครัฐและเอกชน ที่มีภารกิจทำงานครอบคลุมทุกมิติชีวิตของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อมในด้านต่างๆ ตั้งแต่เรื่องเพศศึกษา การคุมกำเนิด การปรึกษาทางเลือก การดูแลผู้หญิงที่ตัดสินใจท้องต่อตั้งแต่ก่อน-ระหว่าง-หลังคลอด และการดูแลแม่และเด็กในระยะยาว รวมทั้งการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย โดยมีเป้าหมายสูงสุดที่คุณภาพชีวิตของผู้หญิงที่ประสบปัญหาและเด็กเป็นหลัก

ในโอกาสที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้พัฒนายุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทางองค์กรสมาชิกเครือข่ายฯ ได้ทบทวนร่าง-ยุทธศาสตร์ดังกล่าว และมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้คือ

1. ภารกิจหลักของกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ที่ให้บริการช่วยเหลือผู้หญิงที่ประสบปัญหาท้องไม่พร้อม จำเป็นต้องพัฒนาภารกิจในส่วนนี้ให้เข้มแข็ง มีบริการที่เป็นมิตร และเพียงพอที่จะรองรับปัญหาทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ เพราะผู้หญิงท้องไม่พร้อมและเด็กที่เกิดจากแม่ที่ท้องไม่พร้อมต้องได้รับการดูแลที่ใส่ใจที่มีความเฉพาะ รวมทั้งการเข้าถึงบริการที่มีอยู่ได้โดยผู้ประสบปัญหาเอง เพื่อเปิดโอกาสให้เข้าถึงบริการได้อย่างเปิดกว้างมากขึ้น
2. กระทรวงพัฒนาสังคมฯ ควรมีการเตรียมเจ้าหน้าที่ให้มีความพร้อมเชิงทักษะที่เข้าใจปัญหาท้องไม่พร้อมอย่างถ่องแท้โดยปราศจากอคติ และไม่ตีตราผู้ประสบปัญหาตามกระแสสังคมที่เป็นอยู่ นอกจากนี้ ควรปรับมุมมองต่อเยาวชนในลักษณะที่เป็นผู้ก่อปัญหา ให้เป็นการเสริมพลังให้เยาวชนสามารถป้องกันและรับผิดชอบต่อปัญหาได้

(3. ขอบข่ายของ...)

¹ สมาชิกเครือข่ายภาครัฐ ได้แก่ สำนักบริหารการสาธารณสุข สำนักยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักปลัด สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลสมุทรปราการ โรงพยาบาลวิชัยพยาบาล โรงพยาบาลปทุมธานี โรงพยาบาลพระสมุทรเจดีย์ โรงพยาบาลบางจาก โรงพยาบาลบางพลี โรงพยาบาลบางปะอง โรงพยาบาลสามพราน ชมรมพยาบาลชุมชนแห่งประเทศไทย ภาควิชาการพยาบาลสูตินรีเวช คณะพยาบาลศาสตร์ (ศิริราช) ภาคเอกชน ได้แก่ มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง องค์การแพช มูลนิธิเพื่อนหญิง สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย บ้านพักฉุกเฉิน ชมรมเครือข่ายครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว สหทัยมูลนิธิ บ้านพระคุณ สหพันธ์แรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฯ กลุ่มบูรณาการแรงงานสตรี ศูนย์ประสานงานเครือข่ายผู้หญิงติดเชื่อ ศูนย์ธารทิพย์ องค์การเฟรน มูลนิธิเพื่อนเยาวชนเพื่อการพัฒนา และบ้านสุขฤทัย ภาควิชาการ ได้แก่ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

3. ขอบข่ายของร่าง-ยุทธศาสตร์นี้ ขาดการดำเนินงานในเรื่องการพัฒนาบริการปรึกษาทางเลือก (Option Counseling) สำหรับเยาวชนที่ประสบปัญหาท้องไม่พร้อมให้สามารถไต่รตรงทางเลือกต่อปัญหาที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตของตนเอง ซึ่งทางออกของปัญหาท้องไม่พร้อมนี้เป็นไปได้ในด้านการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยและการตั้งครรภ์ต่อ
4. ปัญหาท้องไม่พร้อมสามารถเกิดขึ้นได้กับผู้หญิงทุกคนและทุกวัย การจำกัดยุทธศาสตร์อยู่ที่เยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี อาจส่งผลให้ละเอียดต่อปัญหาต่อผู้หญิงที่ประสบปัญหาในวัยอื่นๆ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์นี้อาจต้องผ่อนปรนให้ความช่วยเหลือบริการที่ครอบคลุมกลุ่มอายุอื่นๆด้วย
5. การทำงานเรื่องท้องไม่พร้อม มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีภารกิจในเรื่องนี้เป็นจำนวนมาก กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ควรศึกษารวบรวมข้อมูลหน่วยงานต่างๆเหล่านี้ ไม่ควรมีเพียงแต่รายละเอียดของหน่วยงานเท่านั้น แต่ควรเป็นแกนกลางในการเชื่อมโยงภารกิจของหน่วยงานต่างๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาบริการที่เหมาะสมและครบวงจรต่อไป
6. ต้นแบบการปฏิบัติการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม (ในหน้าสุดท้ายของร่าง-ยุทธศาสตร์) ควรปรับแผนผังการส่งต่อให้ชัดเจนและสอดคล้องกับความเป็นจริงโดยไม่ใช้หน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการพัฒนาสังคมฯเป็นศูนย์กลาง เพราะข้อเท็จจริงคือ มีหน่วยงานต่างๆ เช่น OSCC โรงเรียน องค์กรพัฒนาเอกชน เป็นต้น ให้บริการช่วยเหลือผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม และมีการส่งต่อกันอยู่แล้วในปัจจุบัน จึงควรศึกษาบริการที่มีอยู่ให้กระจ่างก่อน พร้อมกับการประเมินว่า บุคลากรที่มีอยู่ของสำนักงานพัฒนาสังคมฯและบ้านพักเด็กและครอบครัว สามารถรองรับเด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้ในกรณีไหนบ้าง (ในทางปฏิบัติ ด้วยจำนวนบุคลากรของกระทรวงฯ คงไม่สามารถรับทั้งหมดได้) และเชื่อมต่อกับหน่วยงานต่างๆที่ดำเนินงานอยู่แล้วอย่างไร รวมทั้งนำต้นแบบนี้พัฒนาเป็นคู่มือปฏิบัติการเพื่อความชัดเจนต่อไป
7. แนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯนี้ ควรเป็นการทำงานแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เป็นการบูรณาการในลักษณะแนวราบ กล่าวคือ แต่ละหน่วยงานควรมีความเสมอภาค มีการปรับยุทธศาสตร์ของแต่ละกระทรวงที่มีบทบาทภารกิจหลักต่อการทำงานเรื่องนี้ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น (ต้นแบบที่ดีของการบูรณาการดังกล่าวได้แก่ แผนเอตส์ชาติ โดยมีคณะกรรมการเอตส์แห่งชาติที่ประกอบด้วยตัวแทนจากทุกภาคส่วน ภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม พัฒนาแผนงานและการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ)

เครือข่ายสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงท้องไม่พร้อม
19 ตุลาคม 2553

